

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษา เรื่อง ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลคงสมบูรณ์ อำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้ศึกษาได้สรุปผลการศึกษาดังต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ของการศึกษา
2. วิธีดำเนินการศึกษา
3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สรุปผลการศึกษา
6. อภิปรายผล
7. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลคงสมบูรณ์ อำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์
2. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลคงสมบูรณ์ อำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตาม เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ
3. เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลคงสมบูรณ์ อำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์

วิธีดำเนินการศึกษา

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 ประชากร ที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ประชาชนในเขตการปกครองของตำบลคงสมบูรณ์ 9 หมู่บ้าน จำนวนประชากรทั้งสิ้น 4,595 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1.2.1 กลุ่มตัวอย่าง 355 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยเทียบตาราง เกรจซีและเมอร์แกน

1.2.2 สุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ จากประชากรที่กำหนด

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้ศึกษาใช้ระเบียบวิธีศึกษาแบบผสมวิธี โดยผู้ศึกษาใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ โดยกำหนดแบบสอบถามเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 และตอนที่ 2 มีลักษณะเป็นคำถามปลายปิด ผู้ตอบจะเลือกตอบจากข้อคำถามที่ผู้ศึกษาได้กำหนดไว้ ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด ผู้ตอบจะตอบตามความคิดของผู้ตอบแบบสอบถาม ในขั้นตอนสุดท้ายผู้ศึกษาจะดำเนินการสัมภาษณ์และสนทนากลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญเพื่อให้ข้อมูลที่ได้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ดังนี้

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลคงสมบูรณ์ อำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ ลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า มี 5 ระดับ คือ น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก มากที่สุด ในด้าน นิติธรรม ด้านคุณธรรม ด้านความโปร่งใส ด้านความมีส่วนร่วม ด้านความรับผิดชอบ และ ด้านความคุ้มค่า

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะและแนวทางในการพัฒนาความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบล

ขั้นตอนสุดท้ายของการดำเนินการศึกษา ผู้ศึกษาจะดำเนินการ สัมภาษณ์/สนทนากลุ่ม กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อให้ข้อมูลมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยใช้แนวคำถามการสัมภาษณ์จากแบบสอบถามตอนที่ 3 และอธิบายความเพิ่มเติมในการจัดสนทนากลุ่ม และ สัมภาษณ์ เกี่ยวกับข้อเสนอแนะและแนวทางในการพัฒนาความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมในส่วนของคุณลักษณะเชิงปริมาณ ผู้ศึกษานำมาจัดหมวดหมู่และบันทึกผลแต่ละข้อแต่ละคนในแบบรหัส หลังจากนั้นนำไปวิเคราะห์และประมวลผลโดยคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มและการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ นำมาจัดหมวดหมู่ วิเคราะห์โดยวิธีพรรณนา และอภิปรายประกอบข้อมูลเชิงปริมาณ เพื่อให้ได้ความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น สถิติที่ใช้ในการศึกษา คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบ t-test , F-test

สรุปผลการศึกษา

1. ผลการศึกษาความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลคงสมบูรณ์ อำเภอกำแพงแสน จังหวัดกาฬสินธุ์ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 54.4 เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 45.6 รัศมีอายุ 20 – 30 ปี จำนวน 256 คน คิดเป็นร้อยละ 72.1 รัศมีอายุ 41 – 50 ปี จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 12.1 และรัศมีอายุ 31 – 40 ปี จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 7.9 ซึ่งมีจำนวนเท่ากับรัศมีอายุ 51 ปีขึ้นไป ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 43.90 รองลงมาจบการศึกษาระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 31.30 ปริญญาตรี ร้อยละ 17.20 และอนุปริญญา ร้อยละ 7.60 ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 59.70 รองลงมารับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 31.80 ธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 7.90 และรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 6.00

2. ความพึงพอใจในของประชาชนตำบลคงสมบูรณ์ อำเภอกำแพงแสน จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ดังนี้

2.1 ด้านนิติธรรม ความพึงพอใจในของประชาชนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.40$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าสูงสุด 3 ลำดับแรกคือ ให้บริการประชาชนอย่างเท่าเทียมกัน ($\bar{x}=4.59$) ได้รับคำแนะนำชี้แจงข้อระเบียบกฎหมายต่าง ๆ จากองค์การบริหารส่วนตำบล ($\bar{x}=4.52$) และจัดเก็บภาษีด้วยความถูกต้องตรงตามระเบียบ ($\bar{x}=4.37$) และข้อที่มีค่าต่ำสุด คือมีการจัดเวทีประชาคมเพื่อชี้แจงระเบียบรับเบี้ยผู้สูงอายุทุกปี ($\bar{x}=4.07$)

2.2 ด้านคุณธรรม ความพึงพอใจในของประชาชนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.37$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าสูงสุด 3 ลำดับแรกคือ การให้บริการเป็นไปอย่าง

รวดเร็วเป็นขั้นตอนตามลำดับก่อนหลัง ($\bar{x}=4.60$) มีความซื่อสัตย์สุจริตในการปฏิบัติหน้าที่ เช่น ไม่รับสินบน ($\bar{x}=4.43$) และเจ้าหน้าที่ให้การต้อนรับดีพูดจาไพเราะยิ้มแย้มแจ่มใส ($\bar{x}=4.39$) และข้อที่มีค่าต่ำสุดคือเมื่อมีปัญหาข้อสงสัยระหว่างรับบริการเจ้าหน้าที่รับฟังปัญหาด้วยความสนใจให้คำแนะนำช่วยเหลืออย่างเต็มที่ ($\bar{x}=4.07$)

2.3 ด้านความโปร่งใส ความพึงพอใจในของประชาชนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.50$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าสูงสุด 3 ลำดับแรกคือ สามารถตรวจสอบผลการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลได้ ($\bar{x}=4.60$) ให้ประชาชนร่วมเป็นคณะกรรมการตรวจงานจ้าง โครงสร้างพื้นฐานเช่น ก่อสร้างถนน ก่อสร้างรางระบายน้ำ ($\bar{x}=4.55$) และมีการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่งานจัดซื้อจัดจ้างให้ประชาชนทราบ ($\bar{x}=4.53$) และข้อที่มีค่าต่ำสุด คือมีป้ายประชาสัมพันธ์แสดงขั้นตอนรูปแบบและงานที่ชัดเจน ($\bar{x}=4.39$)

2.4 ด้านการมีส่วนร่วม ความพึงพอใจในของประชาชนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.55$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าสูงสุด 3 ลำดับแรกคือประชาชนได้เข้าร่วมงานหรือกิจกรรมที่องค์การบริหารส่วนตำบลได้จัดขึ้น ($\bar{x}=4.76$) เปิดให้ประชาชนได้เข้าร่วมประชุมหารือในการจัดงานประเพณีท้องถิ่น ($\bar{x}=4.68$) และเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ ($\bar{x}=4.61$) และข้อที่มีค่าต่ำสุด คือมีผู้รับฟังเพื่อให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็น ($\bar{x}=4.16$)

2.5 ด้านความรับผิดชอบ ความพึงพอใจในของประชาชนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.34$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าสูงสุด 3 ลำดับแรกคือ ให้ความช่วยเหลืออย่างทันท่วงทีเมื่อเกิดภัยธรรมชาติ ($\bar{x}=4.53$) ได้ให้การส่งเสริมประเพณีอันดีงามของท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง ($\bar{x}=4.52$) และ มีการประชาสัมพันธ์และควบคุมโรคติดต่อตามฤดูกาลอย่างต่อเนื่อง ($\bar{x}=4.51$) และข้อที่มีค่าต่ำสุด คือมีการณรงค์เชิญชวนให้ประชาชนช่วยกันประหยัดอย่างต่อเนื่อง ($\bar{x}=4.00$)

2.6 ด้านความคุ้มค่า ความพึงพอใจในของประชาชนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.37$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าสูงสุด 3 ลำดับแรกคือ จัดงานประเพณีได้อย่างเหมาะสมและคุ้มค่า ($\bar{x}=4.52$) ให้บริการแก่ชุมชนอย่างมีคุณภาพและมาตรฐาน ($\bar{x}=4.44$) และจัดทำโครงการที่ตรงกับความต้องการของประชาชน ($\bar{x}=4.37$) และข้อที่มีค่าต่ำสุด คือมีอุปกรณ์อำนวยความสะดวกและทันสมัยในการให้บริการ ($\bar{x}=4.24$)

ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบล คงสมบูรณ์ อำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ รายด้านจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา

และอาชีพโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.42$) เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ด้านการมีส่วนร่วม ($\bar{x}=4.55$) ด้านความโปร่งใส ($\bar{x}=4.50$) ด้านนิติธรรม ($\bar{x}=4.40$) ด้านความคุ้มค่า ($\bar{x}=4.37$) ด้านคุณธรรม ($\bar{x}=4.37$) และด้านความรับผิดชอบ ($\bar{x}=4.34$) ดังนี้

จำแนกตามเพศ พบว่า เพศหญิง มีความพึงพอใจที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลมากกว่าเพศชายในทุกด้าน

จำแนกตามอายุ พบว่า ผู้มีอายุ 31 – 40 ปี มีความพึงพอใจที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลมากที่สุดในด้านนิติธรรม ด้านคุณธรรม ด้านความโปร่งใส และผู้มีอายุ 20 – 30 ปี มีความพึงพอใจที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลมากที่สุดในด้านการมีส่วนร่วม ด้านความรับผิดชอบและด้านความคุ้มค่า

จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ผู้มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีความพึงพอใจที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลมากที่สุดในด้านนิติธรรม ด้านคุณธรรม ด้านความโปร่งใส ด้านความคุ้มค่าและผู้มีการศึกษาระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่ามีความพึงพอใจที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลมากที่สุดในด้านการมีส่วนร่วมและด้านความรับผิดชอบ

จำแนกตามอาชีพ พบว่า ผู้มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีความพึงพอใจที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลมากที่สุดในด้านนิติธรรม ด้านคุณธรรมและด้านความโปร่งใสและผู้มีอาชีพรับจ้างมีความพึงพอใจที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลมากที่สุดในด้านการมีส่วนร่วมและด้านความรับผิดชอบและด้านความคุ้มค่า

3. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลคงสมบูรณ์ อำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามเพศ พบว่าเพศชายและเพศหญิงมีความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลคงสมบูรณ์ อำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ในด้านนิติธรรม ด้านคุณธรรม ด้านการมีส่วนร่วม ด้านความรับผิดชอบ ด้านความคุ้มค่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านความโปร่งใสมีความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน

4. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลคงสมบูรณ์ อำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามอายุ มีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการทดสอบเปรียบเทียบรายคู่ พบว่า แตกต่างกันทุกช่วงอายุ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มอายุ 31 – 40 ปี มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุด รองลงมาคือ

ช่วงอายุ 20- 30 ปี มีค่าเฉลี่ย 4.57 ช่วงอายุ 41 – 50 ปี มีค่าเฉลี่ย 4.10 และ ช่วงอายุ 51 ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ย 3.29

5. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลคงสมบูรณ์ อำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามระดับการศึกษามีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการทดสอบเปรียบเทียบรายคู่ พบว่า ระดับการศึกษาประถมศึกษาและมัธยมศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ระดับการศึกษามัธยมศึกษาและระดับการศึกษาปริญญาตรีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยระดับการศึกษาปริญญาตรีมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าระดับการศึกษาอื่น ๆ รองลงมาคือ ระดับอนุปริญญาประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตามลำดับ โดยค่าเฉลี่ยระดับอนุปริญญามีค่าเฉลี่ยไม่แตกต่างกันทางสถิติกับค่าเฉลี่ยในระดับการศึกษาอื่น ๆ

6. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลคงสมบูรณ์ อำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามลักษณะอาชีพมีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการทดสอบเปรียบเทียบรายคู่ พบว่า อาชีพเกษตรกรมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับอาชีพธุรกิจส่วนตัวและอาชีพรับจ้าง แต่ไม่แตกต่างกันทางสถิติกับอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ โดยมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอาชีพธุรกิจส่วนตัวและรับจ้างมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคืออาชีพเกษตรกร

ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะและแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลคงสมบูรณ์ อำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์

1. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วน ตำบลคงสมบูรณ์ อำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์

1.1 หลักนิติธรรม และ หลักคุณธรรม

1.1.1 ควรยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม ยึดหลักข้อสัตย์สุจริตขยัน อดทน มีระเบียบวินัย

1.1.2 ควรประเมินการออกข้อบัญญัติ / ข้อบังคับขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นครอบคลุมอำนาจหน้าที่

1.1.3 ควรมีการตรวจสอบเรื่องร้องเรียนต่าง ๆ ทั้งในกรณีการละเลยไม่ปฏิบัติตามหน้าที่การปฏิบัติหน้าที่โดยไม่คำนึงถึงความยุติธรรม ความเสมอภาคของสังคมส่วนรวม

1.2 หลักความรับผิดชอบ

1.2.1 ควรตระหนักถึงสิทธิหน้าที่ การมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจในปัญหาของประชาชน มีความกล้าหาญที่จะรับผิดชอบผลจากการกระทำ

1.2.2 ควรมีการตรวจสอบรายงานการประชุมต่าง ๆ ของสภาท้องถิ่นว่าผู้บริหารได้ปฏิบัติตามข้อเรียกร้องของประชาชนและสภาท้องถิ่นและมีการรายงานผลต่อผู้เรียกร้อง

1.2.3 ควรมีการตรวจสอบบันทึกเรื่องร้องเรียนต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและการรายงานผลการดำเนินการเกี่ยวกับข้อร้องเรียนนั้น ให้ผู้ร้องเรียนทราบ

1.3 หลักความโปร่งใสและตรวจสอบได้

1.3.1 ควรเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ให้ประชาชนเข้าถึงได้สะดวก และมีส่วนร่วมตรวจสอบความถูกต้องในการดำเนินงาน

1.3.2 ควรมีการตรวจสอบเอกสาร สื่อสิ่งพิมพ์หรือสิ่งบ่งชี้อื่นใดที่แสดงให้เห็นว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ ได้เปิดเผย เผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการให้ประชาชนได้รับทราบ

1.3.3 ควรมีการตรวจสอบว่าในรอบ 2 ปีที่ผ่านมา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ มีการปฏิบัติดีหรือปฏิบัติร้ายเกี่ยวกับการเงิน การบัญชี รายงานการเงิน และการทุจริต ประพฤติมิชอบ

1.3.4 ควรมีการตรวจสอบว่าในรอบ 2 ปีที่ผ่านมา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ มีการปฏิบัติดีหรือปฏิบัติร้ายเกี่ยวกับการเงิน การบัญชี รายงานการเงิน และการทุจริต ประพฤติมิชอบ

1.4 หลักการมีส่วนร่วม

1.4.1 ควร โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และตัดสินใจในการพัฒนาท้องถิ่น

1.4.2 ควรมีตรวจสอบว่าในรอบ 2 ปีที่ผ่านมา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้จัดให้มีการประชุมรับฟังความคิดเห็นของประชาชน มีการจัดทำประชาพิจารณ์ การไต่สวนสาธารณะเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการขององค์การบริหารส่วนตำบล

1.4.3 ควรมีตรวจสอบการใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชนในท้องถิ่นว่ามีมากน้อยเพียงใด

1.4.4. ควรมีตรวจสอบรายงานผลการตรวจสอบทางการเงินและบัญชีของจังหวัด/อำเภอ ว่าในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา ผู้ตรวจสอบบัญชีได้มีการทักท้วงหรือตั้งข้อสังเกตเรื่ององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้จ่ายเงินงบประมาณ โดยไม่ประหยัดหรือไม่มีประสิทธิภาพ

1.4.5 ควรมีตรวจสอบหลักฐานการโอนเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี

1.5 หลักความคุ้มค่า

1.5.1 การบริหารจัดการทรัพยากรที่มีจำกัดให้มีการใช้อย่างประหยัดคุ้มค่าเกิดประโยชน์สูงสุด และสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืน

2. แนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบล

ดงสมบูรณ์ อำเภอลำดวน จังหวัดกาฬสินธุ์

2.1 การพัฒนาการด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น

ควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนงบประมาณด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิตด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการสังคมสงเคราะห์โดยใช้งบประมาณของท้องถิ่นเองการจัดให้มีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง การป้องกันโรคติดต่อ การส่งเสริมสุขภาพอนามัยของประชาชน การพัฒนาเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส การศึกษา โดยใช้งบประมาณของท้องถิ่นเองการส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น การส่งเสริมประเพณีและศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น การดูแลรักษาโบราณสถาน โบราณวัตถุและศิลปวัตถุชุมชนที่มีเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรมท้องถิ่น ฯลฯ

2.2 การพัฒนาการด้านการบริหารจัดการและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ควรมีการส่งเสริมหรือสนับสนุนงบประมาณด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเช่น การรณรงค์ให้ประชาชนเห็นคุณค่าและมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ฯลฯ

2.3 การพัฒนาการด้านการส่งเสริมเศรษฐกิจและแก้ไขปัญหาความยากจน

ควรมีการส่งเสริมหรือสนับสนุนงบประมาณดำเนินการด้านการส่งเสริมเศรษฐกิจและแก้ไขปัญหาความยากจนในเรื่องต่อไปนี้ เช่น การเกษตรผสมผสานตามแนวทฤษฎีใหม่การจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์การจัดตั้งกลุ่มอาชีพ การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ฯลฯ

2.4 การพัฒนาการด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และรักษาความสงบเรียบร้อย

ควรมีการส่งเสริมหรือสนับสนุนงบประมาณดำเนินงานด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคมและความสงบเรียบร้อยในเรื่องนี้ต่อไปนี้ เช่น การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ฯลฯ

2.5 การพัฒนาการด้านการแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน

ควรมีโครงการที่สามารถจัดจ้าง / จัดซื้อได้ต่ำกว่าวงเงินงบประมาณที่ตั้งไว้มีการแต่งตั้งประชาชนเข้าร่วมในการจัดซื้อ / จัดจ้าง ฯลฯ เพื่อให้องค์กรบริหารส่วนตำบล เป็นองค์กรที่บริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี

อภิปรายผล

1. ความพึงพอใจของประชาชนตำบลคงสมบูรณ์ อำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะองค์กรบริหารส่วนตำบลคงสมบูรณ์ อำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้มีการนำหลักการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลมากำหนดเป็นแนวนโยบายในการปฏิบัติ อันได้แก่ หลักนิติธรรม คุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบและหลักความคุ้มค่า นอกจากนี้ยังเน้นหนักในเรื่องของความซื่อสัตย์และโปร่งใสในการบริหารองค์กรเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นหลัก เปิดโอกาสให้ประชาชนในชุมชนนั้นได้ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมรับผิดชอบในการดำเนินกิจการสาธารณะของท้องถิ่นโดยตรง ซึ่งเป็นการตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง โดยความต้องการของประชาชนสะท้อนถึงการบริหารกิจการสาธารณะในท้องถิ่นว่าเกิดประโยชน์ต่อประชาชน

เพียงใด องค์การบริหารส่วนตำบลไม่สามารถผูกขาดรวมอำนาจทางการเมืองไว้กับผู้บริหารได้อีกต่อไป หากแต่จำเป็นต้องเปิดกว้าง เพื่อให้องค์กรชุมชนเข้ามารับรู้ความเป็นไปและเข้าไปมีส่วนร่วมในการคิดและลงมือปฏิบัติอย่างจริงจัง เพื่อประโยชน์ในด้านการพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับศิวิมล ธรรมเกษร (2548 : บทคัดย่อ) ศึกษาประสิทธิภาพการบริหารองค์การตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดจันทบุรี ผลการศึกษา พบว่า กรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลมีประสิทธิภาพในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบ "ด้านหลักการมีส่วนร่วม" มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา "หลักความคุ้มค่า" และ "หลักคุณธรรม" ส่วนประสิทธิภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลในด้านหลักความรับผิดชอบมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด และสอดคล้องกับรัชฤทธิ์ ปนารักษ์ (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอภาชี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่าระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลอยู่ในระดับมาก ซึ่งปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งอื่น ๆ ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลและความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแผนพัฒนาตำบล สอดคล้องกับนภภรณ์ สุขสุมิตร (2542 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของประชาชน พบว่าบุคลากรมีความพึงพอใจภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการระดับมากในด้านการจัดองค์การและด้านการให้บริการ สำหรับด้านการวางแผน ด้านการจัดคนเข้าทำงานและสอดคล้องกับรหัส แสงผ่อง (2547 : บทคัดย่อ) เพื่อศึกษากระบวนการบริหารการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักธรรมาภิบาลของกรรมการบริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดจันทบุรี ผลการศึกษาพบว่า

1. กรรมการบริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดจันทบุรี มีกระบวนการบริหารการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักธรรมาภิบาล อยู่ในระดับมาก โดยมีกระบวนการบริหารการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักคุณธรรมมีค่าเฉลี่ยสูงสุดรองลงมาคือกระบวนการบริหารการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักความคุ้มค่า สำหรับค่าเฉลี่ยที่มีค่าต่ำสุด คือกระบวนการบริหารการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักความรับผิดชอบ

จากผลการศึกษาครั้งนี้ สอดคล้องกับผลงานศึกษาที่ผ่านมาแสดงให้เห็นว่า ศักยภาพของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในการบริหารงานในองค์การบริหารส่วน

ตำบล ตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ให้มีประสิทธิภาพตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย และการปกครองท้องถิ่นอยู่ในระดับที่ดี และอันสืบเนื่องมาจากสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล มีการได้รับการฝึกอบรม เรียนรู้เพิ่มเติมพัฒนาตนเองเกิดความชำนาญในการบริหาร การพัฒนาในการบริหารการพัฒนาภาวะความเป็นผู้นำท้องถิ่น และการได้รับการพัฒนา ศักยภาพของสมาชิกให้เอื้อต่อการเป็นผู้นำและการบริหารงาน ดังนั้นความสำคัญและจำเป็น ในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักธรรมาภิบาล ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องต้อง ร่วมมือกันในการปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หน่วยงาน หรือผู้รับผิดชอบหลาย ๆ ฝ่ายต้องเข้าไปช่วยกันพัฒนากระบวนการบริหารให้เกิด ความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่จะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจสังคม วัฒนธรรมและการเมืองในทุกระดับชั้นในที่สุด

2. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการ ขององค์การบริหารส่วนตำบลดงสมบูรณ์ อำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามเพศ พบว่าเพศชายและเพศหญิงมีความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วน ตำบลดงสมบูรณ์ อำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ ในด้านนิติธรรม ด้านคุณธรรม ด้าน การมีส่วนร่วม ด้านความรับผิดชอบ ด้านความคุ้มค่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ส่วนด้านความโปร่งใส มีความพึงพอใจไม่แตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับสถิติ ธรรมเกษร (2548 : บทคัดย่อ) พบว่า กรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีเพศ สถาณภาพสมรสระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ตำแหน่ง จำนวนครั้งที่ได้รับเลือกตั้งเข้ามา และระดับชั้นองค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกันมีประสิทธิภาพการบริหารองค์การบริหาร ส่วนตำบลตามหลักธรรมาภิบาลไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 ส่วน กรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีสถานภาพสมรสและอาชีพแตกต่างกัน มี ประสิทธิภาพการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักการมีส่วนร่วมแตกต่างกัน กล่าวคือ กรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีสถานภาพสมรส มีประสิทธิภาพ การบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักการมีส่วนร่วมมากกว่ากรรมการบริหารที่โสด หมาย หย่า แยก ส่วนกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่ประกอบอาชีพทำสวน ทำไร่ ทำนา มีประสิทธิภาพการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักการมีส่วนร่วม มากกว่ากรรมการบริหารที่ประกอบอาชีพค้าขาย รับจ้างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดจันทบุรี ที่มีอายุระหว่าง 25-34 ปี มี ประสิทธิภาพการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลตามคุณธรรมน้อยกว่ากรรมการ

บริหารที่มีอายุระหว่าง 35-39 ปี อายุระหว่าง 40-44 ปี และอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับ นภาพรณ์ สุขสุมิตร (2542 : บทคัดย่อ) พบว่า บุคลากรที่เพศ อายุ และระดับการศึกษาต่างกันมีความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการไม่แตกต่างกัน สำหรับอาชีพที่ต่างกันมีความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับ รัชฤทธิ์ ปนารักษ์ (2540 : บทคัดย่อ) พบว่าระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลอยู่ในระดับมาก ซึ่งปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งอื่น ๆ ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลและความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแผนพัฒนาตำบล ในขณะที่ ปรีชา สมหมาย (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี พบว่า ปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความรู้ความเข้าใจบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และสถานภาพในการดำรงตำแหน่งที่ต่างกัน ก็ไม่ส่งผลให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลดงสมบูรณ์ อำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามอายุแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับรหัส แสงผ่อง (2547 : บทคัดย่อ) พบว่า กรรมการบริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดจันทบุรี ที่มีเพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้แตกต่างกัน มีกระบวนการบริหารการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลดงสมบูรณ์ อำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามระดับการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับศศิวิมล ธรรมเกษร (2548 : บทคัดย่อ) พบว่า กรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีเพศ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ตำแหน่ง จำนวนครั้งที่ได้รับเลือกตั้งเข้ามา และระดับชั้นองค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกันมีประสิทธิภาพการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักธรรมาภิบาลไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 ส่วนกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีสถานภาพสมรสและอาชีพแตกต่างกัน มี

ประสิทธิภาพการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักการมีส่วนร่วมแตกต่างกัน

5. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลคงสมบูรณ์ อำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามอาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับนภภรณ์ สุขสุมิตร (2548 : บทคัดย่อ) พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีปัญหาในเรื่ององค์การบริหารส่วนตำบลไม่ส่งเสริมและพัฒนาในด้านอาชีพให้กับประชาชน รองลงมาคือ โครงการที่จัดสรรไม่ตอบสนองความต้องการของประชาชน

ข้อเสนอแนะการศึกษา

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 องค์การบริหารส่วนตำบลต้องสร้างระบบการบริหารจัดการและการบริการที่รวดเร็ว เสมอภาค เป็นธรรม และเป็นที่พึงพอใจแก่ประชาชนให้มากที่สุด ตลอดจนยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้มีโอกาสและมาตรฐานการดำรงชีวิตที่ดีขึ้นและเป็นที่พึงที่ใกล้ชิดกับประชาชนให้มากขึ้น

1.2 องค์การบริหารส่วนตำบลต้องเปิดโอกาสให้ปัญหาต่าง ๆ ของส่วนอื่น ๆ เข้าร่วมกระบวนการบริหารการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยปฏิบัติแบบองค์รวม โดยประชาชนทุกคนที่มีผลกระทบต้องมีส่วนร่วม องค์การบริหารส่วนตำบลต้องมีความโปร่งใส รับรู้ได้โดยรับฟังประชาพิจารณ์ และเมื่อตัดสินใจไปแล้วเปิดเผยเหตุผลได้ โดยมีความรับผิดชอบอย่างชัดเจนตลอดจนการใช้อำนาจต้องมีที่มาที่ไปอย่างเปิดเผยและยึดหลักธรรมาภิบาลอย่างแท้จริง

1.3 หน่วยงานภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรกระตุ้นความสนใจของประชาชนให้เห็นความสำคัญในการสร้างธรรมาภิบาล โดยเฉพาะในประเด็นการสร้าง ความโปร่งใสการปราบปรามทุจริตคอร์รัปชัน สิทธิและหน้าที่ของประชาชนในการมีส่วนร่วมในการบริหารการพัฒนาท้องถิ่น

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษากระบวนการบริหารการพัฒนาตามหลักธรรมาภิบาลของกรรมการบริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในมุมมองของประชาชนโดยตรง

2.2 ควรมีการศึกษาการพัฒนาตามหลักธรรมาภิบาลของกรรมการบริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่นอื่น ๆ เช่น เทศบาล

2.3 ควรมีการศึกษาศึกษาเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก หรือ การสนทนากลุ่มในเรื่องเกี่ยวกับบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักธรรมาภิบาลให้มีประสิทธิภาพ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY